

Commemoració del 75è aniversari de la trobada de la ICHN a Menorca

La ICHN altre cop a Menorca, 75 anys després

El cap del setmana del 3 al 5 d'octubre tingué lloc una trobada conjunta de la ICHN i l'Institut Menorquí d'Estudis, commemorant que es complien 75 anys d'una visita científica de la nostra Institució a l'illa. Per part de la ICHN es van desplaçar vint-i-tres membres a Maó, que van ser acollits per diferents institucions i persones de l'illa.

El divendres al vespre hi va haver un acte al saló de plens de l'Ajuntament de Maó. Allí, Josep Maria Camarasa va rememorar les activitats dutes a terme per l'expedició científica de la ICHN fa 75 anys, i Josep Miquel Vidal va plasmar el bon fer i l'interès per les ciències naturals de diversos menorquins notables, començant pel botànic Joan Joaquim Rodríguez Femenias. El dissabte es va visitar la seu de l'Institut Menorquí d'Estudis, on en Sergi Mari va exposar les línies i activitats principals de l'IME, d'entre les quals, destaca el paper en la conservació de la

natura i en la sensibilització i implicació social de l'Observatori Socioambiental de Menorca. El mateix dissabte també hi va haver un acte científic a l'Ateneu de Maó. En representació de la ICHN, Montserrat Vilà va pronunciar la conferència *Les invasions biològiques a les illes mediterrànies*, que va documentar amb nombrosos exemples relatius a plantes al·lòctones.

La major part d'activitats, però, van tenir lloc en sistemes naturals i seminaturals de la part llevantina de l'illa. Bona part de dissabte es va dedicar a una excursió a Mongofra, conduïda principalment per David Carreras i Pere Fraga. Tot i la fenologia tardoral, es van poder fer interessants observacions sobre la vegetació i la fauna de Ses Salines, de la bassa estacional dels Armaris, i del paisatge circumdant. I el diumenge l'activitat es va repartir entre s'Albufera des Grau, on Òscar Garcia va conduir un itinerari naturalista i va

Participants en la trobada de la ICHN a Menorca, al port de Maó, l'any 1933

valorar diversos projectes de gestió; i el sistema dunar de Son Saura del Nord, per tal d'observar el resultat d'unes actuacions de

recuperació d'aquell ecosistema litoral després d'haver passat per una fase de forta degradació. ■

1968 - 2008. 40 anys d'Universitat Catalana d'Estiu a Prada. Biblioteca de Catalunya Nord, IX. Terra Nostra, 2008. 304 p.

Participants en la trobada de la ICHN a Menorca, al port de Maó, l'any 2008

Els socis opinen

Entre poc i massa, la tala de la vegetació de sota les línies elèctriques

Gràcies a l'esforç de més de 3.000 persones, el dia 30 de març d'enguany, l'entitat Sant Quirze del Vallès Natura amb la col·laboració de l'Àrea de Territori i Paisatge de la Fundació Caixa Catalunya (en endavant FTP), de l'Agència Catalana del Aigua i de l'Ajuntament de Sant Quirze del Vallès, va procedir a la plantada de 1.400 arbres, arbustos i herbes al torrent de la Betzuca (Terrassa), dins de la 1a Fase de la Recuperació de la Zona Humida de Can Poncic. Aquesta activitat va ser una de les 35 plantades que amb el nom de *Plantem el Futur* van promoure la FTP i Catalunya Ràdio per celebrar, respectivament, el 10è i el 25è aniversari. La delegació del Bages de la ICHN va participar en l'organització de les plantades de Manresa i de Santpedor.

Nens i adults van fer de la plantada un acte engrescador i magnífic, on tots junts van treballar per a la recuperació d'un espai fluvial, en una festa lúdica, sensibilitzadora i educativa, però, malauradament, un 30 % de la plantada està avui totalment arrasada perquè el dia 31 de juliol, una empresa subcontractada per Fecsa Endesa va procedir a tallar arran de terra tota la vegetació que van trobar sota i a la vora de les línies elèctriques. Probablement aquesta actuació va crear un sentiment de frustració i de presa de pèl entre la majoria participants en la plantada.

En el cas dels arbres de ribera, l'acció de Fecsa Endesa té una justificació, perquè aquests arbres creixen ràpid i amb pocs anys podrien arribar a tocar les línies. Si l'entitat Sant Quirze del Vallès Natura va plantar arbres sota les línies elèctriques, al meu parer, va cometre una equivocació. És normal que les companyies elèctriques no vulguin tenir sota les seves línies arbres que aviat podrien arribar a tocar-les. En canvi, trobo totalment absurd, inútil, malbaratador i contraproduent

que es dediquin a tallar els arbustos i les herbes que creixen sota els seus cables.

Arreu de Catalunya hi ha amples franges de terreny situat sota les línies d'electricitat on la vegetació és més baixa que la del seu entorn. Una gran xarxa de corredors amb poca massa vegetal recorre el país, travessant territoris coberts de boscos o vegetació arbustiva. Això és així perquè, des del voltant de l'any 2000, la vegetació que creix sota les línies elèctriques és tallada periòdicament. Aquestes actuacions es fan amb la intenció d'evitar que els cables elèctrics entrin en contacte amb les plantes i, per aquest motiu, siguin causa d'incendis forestals. Sobre el paper això sembla una acció lloable, però, quan hom s'ho mira sobre el terreny, veu que molt sovint està mancada de tota lògica: els tècnics de les companyies elèctriques sovint ho fan arrasar tot, a vegades desafiant forts pendents, sense tenir en compte la relació entre l'altura dels cables elèctrics i l'altura màxima que pot assolir la vegetació tallada.

Denses garrigues que protegeixen de l'erosió vessants assolellats, pedregosos i molt inclinats, garrigues que en aquestes condicions difícilment superaran mai els dos metres d'altura, són estassades periòdicament amb la intenció de protegir cables situats normalment a més de vuit metres del terra. Si estan sota les línies elèctriques, el mateix tracte que les garrigues reben les brolles de romaní esclarissades de menys d'un metre d'alçada mitjana, autèntiques pioneres de les terres més pobres, que en millor dels casos podrien arribar amb el temps a fer un metre i mig d'alt. Vells arbres, a vegades singulars, que ja creixien molt poc en alçada, han estat talats per tal d'evitar el seu altament improbable contacte en un futur amb cables situats més de cinc metres més

La revista del Cenma, Centre d'estudis de la neu i de la muntanya d'Andorra), núm. 2, 2n semestre de 2008. 64 p. Dipòsit legal: AND 689-2007.

Cenma:
A/I: <http://www.iea.ad>
A/e: cenma@iea.ad

amunt que el punt més alt de les seves capçades.

Després de preguntar als tècnics responsables sobre els criteris que segueixen en aquestes actuacions, es van limitar a dir-me que ells compleixen la normativa i punt. M'agradaria parlar amb les persones que van fer aquesta normativa i preguntar-los si, a l'hora d'elaborar-la, van tenir en compte quina és l'alçada màxima que pot atènyer cada tipus de vegetació, si saben que d'arbres vells en tenim molt pocs i que creixen molt poc, i si saben que tallant vegetació llenyosa innecessàriament afavoreixen l'erosió i el creixement de les herbes que, quan s'assequen a l'estiu, constitueixen la matèria vegetal més inflamable que hi ha, amb la qual cosa resulta que es gasten diners per aconseguir el contrari del que es vol.

Tallar periòdicament sota les línies elèctriques la vegetació llenyosa que, per la naturalesa de les plantes que la formen o per la qualitat del sòl on arrela, mai no arribarà ni a acostar-se als cables elèctrics que té al damunt, a més d'afavorir l'erosió i fer que augmenti la inflamabilitat, també afavoreix el pas de les motos de trial, cosa que fa que l'erosió augmenti molt. Per sort, a Andorra aquest despropòsit no es comet. En entrar al petit principat, s'atura en sec la tala de vegetació baixa de sota la línia elèctrica que puja de la Seu d'Urgell. Aquesta vegetació és un alzinar esclarissat amb boix que, com que arrela sobre un sòl molt rocós en una zona de fort pendent, pràcticament no creix en alçada.

Vivim en un país en què massa sovint es passa d'un extrem a l'altre; es passa de tenir cables elèctrics sense aïllar perduts entre el brançam dels pins a tallar mates de romaní per protegir línies d'alta tensió. Sembla que comptin més les accions simbòliques, les que es veuen molt i, suposadament, fan guanyar vots, que no pas les realment útils. Un cop constatada l'existència d'un estat d'opinió que fa responsa-

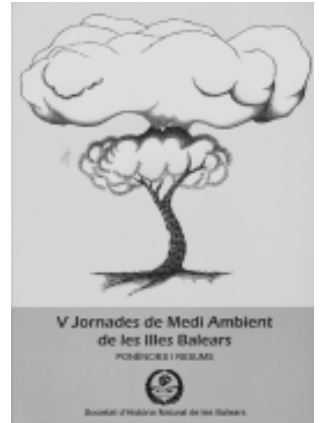
ble les companyies elèctriques de força incendis forestals, als polítics els cal actuar, però, sobretot, el que els cal és que es noti i se sàpiga que han actuat. Els diners que es destinen a tallar mates de romaní es podrien destinar a fer baixar la inflamabilitat del bosc afavorint, mitjançant tals selectives, els arbres de fulla caduca en detriment dels pins, a aclarir les extenses poblacions de pins nascuts espontàniament després dels grans incendis, que creixen amb densitats de fins a sis individus per metre quadrat, i a crear franges de vegetació poc densa al costat de determinades carreteres per tal que, en cas d'incendi forestal, constitueixin punts accessibles on el foc sigui fàcil d'apagar.

Un altre exemple de política contradictòria d'aparador és la plantació d'arbres a talussos i terraplens en trams boscosos de carreteres com ara l'eix Transversal o l'eix del Cardener. Resulta que, d'una banda, com a mesura preventiva de l'expansió dels incendis forestals, s'autoritzen rompudes per trencar la continuïtat del bosc i, de l'altra, l'estreta franja de poca biomassa del voltant de la carretera, una àrea accessible on en cas de foc seria fàcil parar l'avanç de les flames, es reforesta, a vegades de manera densa, sense reparar en costos de viver, transport, plantació i reg durant els primers anys. En pocs anys es va passar de la pràcticament nul·la actuació revegetadora de l'autopista de Terrassa a Manresa (inaugurada el 1989) a l'excés de zel de l'eix Transversal (inaugurat l'any 1998). Des d'una perspectiva històrica, en temes de protecció del medi ambient anem bé, però, si s'invertissin els diners de manera adequada, podríem anar molt millor. ■

FLORENCI VALLÈS I SALA

Brolla de romaní de Súria (Bages) amb marques clares d'erosió afavorida per les tallades periòdiques que pateix pel fet de créixer sota una línia elèctrica. És evident que, per molt que creixin els romanins, mai no s'acostaran gens als cables. Quin sentit té tallar-los?

V Jornades de Medi Ambient de les Illes Balears. Ponències i resums. Societat d'Història Natural de les Balears, 2007. 467 p. ISBN: 978-84-96841-57-4.

SHNB:
[Http://www.shnb.org](http://www.shnb.org);
publicacions@shnb.org.

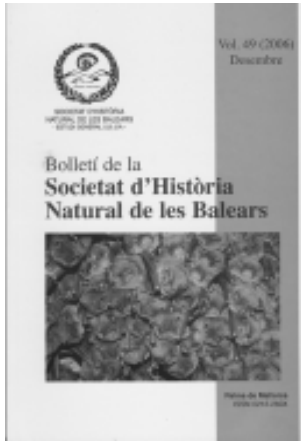
Cursos naturalistes

Curs d'Estudi d'arbres i fustes de Catalunya

Els dies 20 i 21 de setembre es va dur a terme el curs d'introducció als arbres i les fustes de Catalunya, a Hortsavinyà, dins del Parc del Montnegre i el Corredor.

Fou una experiència engrescadora i interdisciplinària on varen participar onze persones, majoritàriament joves agents forestals.

(Continua)

Bolletí de la Societat d'Història Natural de les Balears, núm. 49. Desembre de 2006. 228 p. ISSN: 0212-260-X

El curs va combinar l'estudi de l'estructura interna de la fusta per a la seva identificació, conduït per la doctora cubana Raquel Carreras, amb d'identificació botànica de camp d'una vintena d'espècies, guiada pel botànic Evarist March.

Es van combinar les classes teòriques i pràctiques sobre la fusta, per la qual cosa es van fer tallats de troncs i material de xiloteca, i posteriorment es varen identificar amb lupes i microscopis de camp.

Pel que fa al treball de camp, es visitaren diferents espais amb dominància de boscos mediterranis, humits i de ribera de la terra baixa, dins el municipi de Tordera i al voltant del Turó gros del Montnegre.

El curs es va valorar positivament però deixà en evidència el buit de coneixement sobre la dendrologia a casa nostra. ■

Introducció a les tècniques de cens de vertebrats terrestres

El cap de setmana del 27 i 28 de setembre es va dur a terme el curs naturalista «Introducció a les tècniques de cens de vertebrats terrestres» amb la totalitat de les places ocupades.

El curs es va desenvolupar a la seu de la Fundació d'Estudis Superiors d'Olot, a la mateixa ciutat, i la sortida pràctica es va fer pels voltants dels paratges de la Moixina, al Parc Natural de la Zona Volcànica de La Garrotxa. L'impartí Santi Mañosa de la Universitat de Barcelona, qui va combinar sessions teòriques, en les quals es tractaven conceptes més estadístics, amb sessions d'estudi de casos concrets presentats pels alumnes.

Es va fer especial incidència en l'explicació de les metodologies de cens de franja variable, cada vegada més utilitzats i amb més fiabilitat segons les situacions. També es van conèixer les diferents solucions per a resoldre

els problemes d'aplicació de mètodes de captura i recaptura. El professor va fer especial èmfasi en la importància de fixar els objectius previs a l'inici dels estudis per tal d'aplicar i planificar la metodologia de cens més adequada.

Els alumnes van destacar la importància de conèixer tots els aspectes relacionats amb les metodologies de cens a l'hora de recollir dades de camp i poder fer seguiments a llarg termini. ■

Agenda 37'08. Museu de Ciències Naturals, Ajuntament de Barcelona. La podeu consultar a l'adreça: www.bcn.cat/museuciencies.

Delegació del Bages

Sortides naturalistes guiades

El programa de sortides naturalistes guiades per la delegació del Bages de la ICHN, pel curs 2008-2009 ha engegat ja, amb participació nodrida.

L'estrena però, com de costum, va ser una sessió teòrica, la del divendres 3 d'octubre, a càrrec de Jordi Badia, amb la presentació de l'espai web *El medi natural del Bages* que trobareu penjat a l'adreça <http://ichn.iec.cat/Bages/principal.htm>. Més que dels contin-

guts, la sessió tractà sobre com aquests continguts s'organitzen a l'espai web amb un volgut paral·lelisme amb els nivells d'organització d'un ecosistema i amb les relacions entre espècies, sobre el seu inici en l'exposició del mateix nom realitzada l'any 1999 amb motiu del centenari de la ICHN i el seu creixement posterior, de qui l'utilitza —sobretot en l'àmbit de l'ensenyament, més en castellà que en català— i de com els cercadors localitzen els continguts. Després

(Continua)

vam fer una ullada a alguns dels millors webs de natura i de més aplicació a la comarca de Bages. Tot plegat conforma la bibliografia recomanada per consultar i aprofundir els temes que sorgeixen a les sortides naturalistes.

El dissabte 11 d'octubre hi hagué la primera de les sortides. A la tardor i en aquest país irreductiblement micòfil, no es podia marcar altre objectiu que el d'anar a buscar bolets al Berguedà. L'itinerari fou Espinalbet-Corbera-Peguera-Fumanya.

De camí però, vam fer una primera aturada a la riera de Conangle, a Balsareny, per contemplar tan sols una pinzellada del desastre ambiental, majúscul, a conseqüència del major despropòsit en la gestió de residus i d'aigües a Catalunya: els runams salins de la mineria de potassa del Bages, mantinguts al descobert sobre terreny permeable i que salinitzen l'aigua de la conca del Llobregat. La riera de Conangle, afluent del Llobregat, queda salinitzada en rebre filtracions de salmorra provinents del runam salí de Vilafruns, situat encara no 1 km al nord. Han començat els primers moviments sobre el terreny per a la restauració d'aquest runam de Vilafruns, el més petit dels de la branca del Llobregat. Però no hi ha un destí clar pel runam abandonat de la Botjosa i se seguei-

Apagallums (*Macrolepiota procera*)

xen abocant milers de tones diàries de sal a la muntanya de residus del Cogulló de Sallent, a la vegada que la salinització de les aigües s'intensifica i s'estén pel territori.

Els autobusos ens va deixar a Espinalbet. Aquí s'inicià la caminada naturalista i boletaire a través del bosc de pi roig, roure martinenc i blada cap al santuari i el pla de l'estany de Corbera. En aquesta plana sense desguàs, molt de tant en tant s'hi arriba a formar un estany; actualment la part més fonda és ocupada per una jonquera. L'origen és càrstic, en la roca calcària. La recerca de bolets a les pinedes de l'entorn del pla de l'Estany va ser prou profitosa. Van destacar, com a bolets poc coneguts fins llavors pels participants, la bromosa (*Clitocybe nebularis*), molt abundosa, i l'apagallums (*Macrolepiota*

procera), molt bon comestible però sense tradició al Bages i al Berguedà.

L'itinerari seguí per l'obaga de Nou Comes, on la fageda s'havia vestit dels colors encensos de tardor. En deixar el poble abandonat de Peguera, vam acabar el recorregut al coll de Fumanya, on vam observar les icnites de dinosaurs gravades al gran tall al terreny deixat per l'explotació de carbó a cel obert.

El divendres 24 d'octubre, el geòleg Oriol Oms impartí la conferència *Geologia i relleu de Catalunya*. Amb un ritme pausat però constant, la conferència, farcida d'esquemes, mapes i fotos, va ser un excel·lent compendi de la geologia de Catalunya. La sessió va aconseguir plenament el seu propòsit de fer entenedors els paisatges catalans tan variats i alguns dels seus elements més singulars, en base a interpretar els processos geològics que els han creat.

Les properes sortides programades són les següents:

8 de novembre de 2008. *El Collsacabra (Osona)*. De Tavertet a Rupit pel llarg cingle de l'Avencó damunt del pantà de Sau i ascensió al Pla de Cabrera, els dos grans graons de relleus del Collsacabra.

13 de desembre del 2008. *Les carenes del Montcau (Bages)*. Recorregut des de la casa de Vall fins als cims del Montcau i de Cortins, a través d'alzinars, canals com la de Llor on visitarem la cova Simanya, i carenes alteroses com la dels Emprius, al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac.

17 de gener del 2009. *El delta de l'Ebre (Montsià i Baix Ebre)*. Sortida per observar els ocells aquàtics hivernants a la més gran de les zones humides de Catalunya.

Totes les sortides es fan en dissabte i duren tot el dia. Sortim a les 8.15 del matí del davant de l'EPSEM (av. de les Bases de Manresa). Cal portar menjar, i inscriure's prèviament a l'adreça ichnbages@infonegocio.com, per tal de preveure les places d'autobús. Atès que la ICHN té contractada una assegurança d'accidents, cal que en inscriure-us, doneu el nom, els cognoms i el NIF. ■

El grup de la ICHN-Bages al pla de l'Estany de Corbera

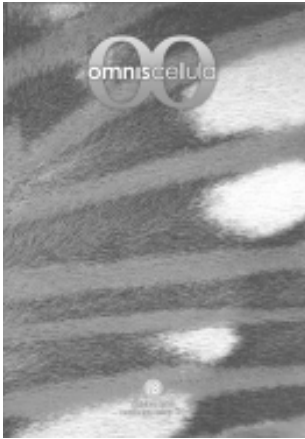
Projecte transfronterer per sensibilitzar i informar sobre els insectes

Promoguda per l'OPIE-Llenguadoc-Rosselló, va tenir lloc a Barcelona, el 3 d'octubre passat, una trobada d'organitzacions natura-listes i institucions catalanes amb l'objectiu de valorar la possibilitat d'establir un projecte transfronterer per sensibilitzar i informar sobre els insectes.

Entre d'altres consideracions, es va proposar fer, a finals del 2009, una «Setmana dels insectes», en la qual cada entitat pugui organitzar de manera coordinada diferents activitats relacionades amb els insectes. Es tracta bàsicament d'apropar els insectes als ciutadans i d'iniciar una dinàmica de treball conjunt entre les entitats naturalistes d'ambdós costats de la frontera.

Mètode. Revista de Difusió de la Investigació, núm. 58. Publicacions de la Universitat de València, estiu de 2008. 148 p. [Http://puv.uv.es/publicacions@uv.es](http://puv.uv.es/publicacions@uv.es).

Omnis cellula, núm. 18, octubre de 2008. Revista trimestral. Societat Catalana de Biologia. 50 p. ISSN: 1696-8107. [Http://scb.iec.cat](http://scb.iec.cat).

Catàleg de Flora Amenaçada de Catalunya

En data 28 d'agost es va publicar (DOGC 5204) el nou Decret 172/2008, del 26 d'agost, de creació del *Catàleg de Flora Amenaçada de Catalunya*.

La mesura s'esperava amb candeletes des de la presentació oficial d'aquest nou instrument (el juny d'enguany) i, sobretot, tenint en compte la minsa i retrògrada legislació de protecció de les espècies vegetals que hi havia a Catalunya, elaborada en la dècada dels 80.

El nou registre inclou 59 espècies «en perill» (Annex 1) i 123 espècies «vulnerables» (Annex 2), fet que cal destacar perquè amb la legislació només hi havia protegides a tot el territori català 5 espècies. Entre d'altres, el catàleg inclou espècies pertanyents al grup de les orquídies (pe. la *Cypripedium calceolus*), de les falgueres, algunes espècies de lliris i de la família de les gencianes també (*Gentiana acaulis* subsp. *angustifolia*) així com l'emblemàtica flor de neu (*Leontopodium alpinum*).

D'aquesta manera, en funció del seu status de conservació i grau d'amenaça, l'administració ambiental està obligada a elaborar i aprovar plans de recuperació per a les espècies "en perill d'extinció" i a dur a terme plans de conservació per a les espècies "vulnerables", utilitzant els procediments de conservació in situ i ex situ que es considerin convenients.

La catalogació com a espècie o subespècie amenaçada comporta la prohibició de dur a terme qualsevol actuació no autoritzada amb el propòsit o resultat de destruir-les, mutilar-les, tallar-les o arrancar-les, així com recol·lectar les seves llavors, pol·len o espores. Tampoc no es permet posseir-les, naturalitzar-les, transportar-les, comerciar-

litzar-les, exposar-les a la venda o importar-les.

Nogensmenys, tampoc està permès alterar-ne l'hàbitat afectant negativament les seves poblacions.

Les espècies catalogades també s'han de tenir en compte en els tràmits d'avaluació d'impacte ambiental de qualsevol infraestructura o procés de transformació del territori que pugui tenir incidència en la conservació de l'espècie.

Com a règim transitori, s'inclou l'obligació de comunicar, dins el termini de sis mesos o un any, qualsevol tinença, ja sigui de productors o particulars que tingui material vegetal viu de les espècies o subespècies catalogades, o de les col·leccions científiques adscrites a museus, centres de recerca o universitats, que també incloguin material viu o exemplars d'herbari de les espècies incloses en els annexes, per tal d'autoritzar-la a posteriori.

El Decret, deroga parcialment l'Ordre de 5 de novembre de 1984, sobre protecció de plantes de flora autòctona amenaçada de Catalunya, únicament respecte a l'espècie *Leontopodium alpinum*, quina queda inclosa en el seu Annex 2, com a espècie catalogada de "vulnerable".

Finalment, també disposa, en últim terme, la inclusió en el nou Catàleg Català de totes les espècies o subespècies catalogades en l'àmbit estatal, d'acord amb el Reial Decret 439/1990, de 30 de març, pel qual es regula el Catàleg Nacional d'Espècies Amenaçades, mentres que dóna una nova redacció a l'Annex 3 del Decret 328/1992, de 14 de desembre, pel qual s'aprova el Pla d'Espais d'Interès Natural, per a les espècies de flora estrictament protegides a Catalunya. ■

«Al fil de l'aigua... la vida»

Des de la Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO us informem que ja està disponible el DVD traduït al català «Al fil de l'aigua...la vida» que tracta sobre aquest recurs natural.

El preu és de 15 €. Si esteu interessats a adquirir-lo, adreceu-vos a: Av. Fiter i Rossell, 71, 2n pis, AD700 Escaldes-Engordany, Tel:/825 700; a/e:cnau.unesco@andorra.ad.

Representants en organismes i institucions

Congrés Mundial de la Natura

Del 5 al 14 d'octubre ha tingut lloc a Barcelona el Congrés Mundial de la Natura de la UICN. La Institució Catalana d'Història Natural hi ha participat en diferents àmbits i activitats i molts dels seus membres hi han tingut un paper força rellevant.

A l'acte d'obertura del Fòrum de la Natura es va interpretar, en directe davant tots els assistents, el cant dels ocells i, al mateix moment, es va presentar un audiovisual sobre la natura a Catalunya realitzat pel nostre consoci Francesc Muntada, del grup de treball de fotografia de la natura de la ICHN. En el actes promoguts pel Departament de Medi Ambient i Habitatge en el Pavelló de Catalunya, la Institució va intervenir en l'acte de presentació dels centres de recerca relacionats amb la

conservació de la natura i en el debat "Participar i educar en els espais naturals protegits".

Diversos membres de la Institució van participar de manera força activa en els tallers temàtics del congrés, especialment els relacionats amb els espais naturals protegits i les espècies protegides. En aquest sentit cal destacar la sessió sobre l'avaluació de l'efectivitat de la gestió dels espais naturals protegits organitzada per la Comissió Mundial d'Espais Protegits de la UICN, ja que un dels materials de treball d'aquest taller temàtic era el manual de la UICN *Evaluating Effectiveness - A framework for assessing management effectiveness of protected areas*, que en la seva elaboració es van tenir en compte set casos d'estudi

(Continua)

rellevants a escala mundial, un dels quals va ser el projecte *Avaluació dels sistemes d'espais naturals protegits de Catalunya* de la Institució.

Un cop finalitzat el Congrés i tenint en compte l'important esforç esmerçat en la

seua organització per les principals institucions catalanes, cal esperar que en sàpiguen extreure les conclusions pertinents tant per actualitzar i completar les seves polítiques ambientals com per fer-les arribar als diversos sectors socials amb incidència sobre la natura. ■

Consell de Protecció de la Natura

A la reunió de la Comissió Permanent del Consell de Protecció de la Natura, del 15 d'octubre passat, es va informar que ja està a punt per ser signat pel president de la Generalitat el decret que ha de nomenar set nous membres del Consell i així completar la seva composició, que en els darrers anys s'havia mantingut en uns mínims que dificultaven el seu correcte funcionament.

D'altra banda, també es va informar que ja s'havia lliurat l'informe sobre l'Avantprojecte de Llei de declaració del Parc Natural del Montgrí, les Medes i el Baix Ter. En aquest informe es valora molt positivament la iniciativa de protecció d'aquest sector costaner i marí i es plantegen diverses qüestions per millorar el model de protecció d'aquest espai: es proposa incloure dins l'àmbit del parc els estanyets de Pals; es constata que a l'avantprojecte de Llei no es defineixen quins són els objectius de conservació d'aquest espai

natural i que si aquests no es defineixen clarament difícilment es pot aplicar el model de conservació plantejat; es proposa millorar la relació amb el planejament territorial i urbanístic; es suggereix establir un sistema d'avaluació contínua de l'evolució del patrimoni natural i de l'efectivitat de la gestió; es demana que es justifiqui de manera clara quins canvis comportarà, en els límits i en el grau de protecció, la derogació de la vigent

Llei de protecció dels fons marins de les illes Medes i l'establiment d'una nova reserva natural parcial; també es fan diverses propostes per promoure la participació i l'educació ambiental. ■

Col·laboracions amb altres entitats

Jornades de divulgació del patrimoni natural, històric i cultural de la serra de Bellmunt i Almenara

La Institució ha col·laborat en l'organització i la realització de les Jornades de divulgació del patrimoni natural, històric i cultural de la serra de Bellmunt i Almenara que van tenir lloc del 3 al 5 d'octubre a Castellserà (Urgell). Pel que fa al medi natural, es va dedicar tota una sessió a la presentació dels seus valors geològics, botànics i ornitològics, i convocar una sessió de debat públic centrada en aquesta temàtica. En tots els casos es va

posar en evidència la singularitat i la importància del medi natural de la serra de Bellmunt i Almenara —que coincideix amb un remarcable anticlinal guixós i que acull a més de 600 espècies de la flora i algunes de les espècies d'aus estèpiques més interessants— però també que caldria millorar el grau de consciència de la població sobre aquests valors.

Aquestes jornades van constituir un interessant espai de reflexió en el que hi van participar representants de tots els sectors implicats (estudiosos, administració, usuaris, pagesos, etc.) i van permetre elaborar una llista de tasques a fer en l'àmbit de la difusió pública dels seus valors, del canvi d'algunes de les pràctiques que hi tenen lloc i de les responsabilitats de l'Administració que s'haurien d'executar. ■

Butlletí de la Societat Catalana de Lepidopterologia, 2008, núm. 99. 137 p. ISSN: 1132-7669.

Activitats de la Xarxa de Custòdia del Territori

24 de novembre de 2008. Jornada Tècnica. **Conservació i custòdia del paisatge i els hàbitats en explotacions i finques agràries.** Tindrà lloc a Can Quintana, Museu de la Mediterrània (C. Ullà, 27-31, Torroella de Montgrí). Organitzen: Xarxa de Custòdia del Territori i Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural.

28 de novembre de 2008, **Seminari de Conservació i Custòdia Fluvial.** Tindrà lloc al Auditori Felip Pedrell (carrer de la Ciutat, 2, Tortosa). Organitzen: Xarxa de Custòdia del Territori i Agència Catalana de l'Aigua.

Per a més informació i inscripcions: Xarxa de Custòdia del Territori. Demaneu per Elisabeta del Valle. Tel.: 938 866 135; a/e: edelvalle@custodiaterritori.org; a/l: <http://www.custodiaterritori.org>.

Societat Catalana de Lepidopterologia

15 de novembre de 2008, a les 11 h, a la sala d'actes del Museu de Ciències Naturals (passeig Picasso, s/n, de Barcelona). Sessió científica **Els Heterogynidae Herrich-Schäffer, 1846 de la fauna ibèrica. Les espècies ibèriques del gènere Heterogynis Rambur, 1837**, dedicada als Heterogynidae ibèrics i que serà presentada conjuntament per Josep Joaquim Pérez De-Gregorio i Martí Rondós.

Amb el suport de

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

fundada el 1899

ICHN
Institut Català
d'Història Natural

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Redacció: ICHN
C. del Carme, 47
08001 Barcelona
Tel. 933 248 582
Fax 932 701 180
A/e: ichn@iec.cat
A/I: <http://ichn.iec.cat>

Imprimeix: IMPREMTA BADIA, SL
Maqueta: Albert Beltran
Dipòsit Legal: B.39829-1995

Legislació

Andorra

Ordre ministerial relativa a la temporada de caça 2008-2009. BOPA núm. 63 del 20 d'agost de 2008.

Decret del 20-8-2008 d'aprovació del Reglament d'aplicació de la Llei de caça. BOPA núm. 63 del 20 d'agost de 2008.

Catalunya

ORDRE AAR/401/2008, de 28 d'agost, per la qual s'aproven les bases reguladores dels ajuts al sector apícola en concepte de subvenció per pol·linització, i es convoquen els corresponents a l'any 2008. DOGC núm. 5213 del 10 de setembre de 2008.

EDICTE de 10 de setembre de 2008, sobre una Resolució del conseller de Política Territorial i Obres Públiques d'aprovació definitiva del Catàleg de Paisatge de les Terres de Lleida. DOGC núm. 5219 del 19 de setembre de 2008.

País Valencià

DECRET 139/2008, de 26 de setembre, del Consell, pel qual s'aprova el Pla Rector d'Ús i Gestió del Paisatge Protegit de l'Ombria del Benicadell. DOCV núm. 5.860 del 30 de setembre de 2008.

ORDE de 22 de setembre de 2008, de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació, per la qual es regulen les bases de l'ajuda a l'apicultura per a la millora de la biodiversitat per al període 2008-2013. DOCV núm. 5.865 del 7 d'octubre de 2008. ■

Agenda

Delegació del Bages

8 de novembre de 2008. *El Collsacabra (Osona)*.

13 de desembre del 2008. *Les carenes del Montcau (Bages)*.

17 de gener del 2009. *El delta de l'Ebre (Montsià i Baix Ebre)*.

Cal apuntar-s'hi, com a mínim dos dies abans, trucant al telèfon 938 788 608 o enviant un correu electrònic a l'adreça ichnbages@infonegocio.com.

Sessió conjunta CREAM-SCB-ICHN

Dimarts 25 de novembre de 2008. Sala Prat de la Riba de l'IEC. Us enviem el programa complet amb la tramesa d'aquest NOTÍCIES.

Grup de treball Societat Catalana de Fotògrafs de la Natura

Cicle de projeccions de fotografia naturalista

Dijous 13 de novembre, a les 19 h, a la sala Nicolau d'Olwer de l'IEC.
Malvines, a càrrec de JORDI XAMPENY i ANTONI FERNÁNDEZ.

A propòsit de l'ós a la Val d'Aran...

Us reproduïm la primera estrofa de la «Canción de los osos», de Rubén Darío, que ens han fet arribar els companys del Museu de Ciències Naturals de Granollers.

*Osos negros y velludos del riñón de las montañas,
Silenciosos viejos monjes de una iglesia inmemorial,
Vuestros ritos solitarios, vuestras prácticas extrañas,
Las humanas alimañas neronizan y ensangrientan la selvosa catedral.*

Rubén Darío, 1913.

Recordeu

Fons bibliogràfic de la ICHN:

Podeu consultar el fons bibliogràfic de la Institució a la Biblioteca Montilivi, Universitat de Girona, Àrea de suport a l'estudi i la docència. Horari: tardes de 14.45 a 21.45 h; Tel.: 972 418 290; o a l'adreça d'Internet: http://biblioteca.udg.es/fons_especials/ichn/index.asp.

Han col·laborat en la redacció d'aquest NOTÍCIES:

Jordi Badia, Guillem Chacon, Gregori Conill, Roger Eritja, Xavier Escuté, Josep Germain, Marc Martín, Guillem Mas, Xavier Oliver, Martí Rodríguez, Andreu Salvat, Florenci Vallès.